

УДК 614.849

О.П. Жихарев, О.М. Крикун

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОЇ, ГАРНІЗОННОЇ ТА КАРАУЛЬНОЇ СЛУЖБ В ПІДРОЗДІЛАХ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Обґрунтовано проект Статуту організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України на заміну Тимчасового порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб МНС України.

Ключові слова: гарнізон, караул, підрозділ, служба.

O. Zhikharev, O. Krykun

PERFECTION OF THE ORGANIZATION OF INTERNAL, GARRISON AND GUARD SERVICE IN THE STATE SERVICE FOR EMERGENCIES OF UKRAINE DIVISIONS

Draft Statute for the organization of internal, garrison and guard service in the State service for emergencies of Ukraine divisions has been substantiated that is to substitute Temporary order for the organization of internal, garrison and guard service in the State service for emergencies of the MOE of Ukraine.

Keywords: garrison, guard, division, service.

На виконання Указу Президента України від 19 грудня 2003 року № 1467/2003 "Про Державну програму перетворення військ Цивільної оборони України, органів і підрозділів державної пожежної охорони в Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту (далі – ОРСЦЗ) на період до 2005 року" [1] була створена Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту Міністерства надзвичайних ситуацій України для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, пожежогасіння, забезпечення заходів захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в мирний час і в особливий період.

Незважаючи на те, що ОРСЦЗ створена і діяла в системі МНС України ще з 2003 року, тільки у 2008 році було розроблено «Тимчасовий порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб ОРСЦЗ», який введено в дію наказом МНС України від 31 жовтня 2008 р. №794 [2].

Основними недоліками «Тимчасового порядку...» було те, що цим документом не враховувалися обов'язки посадових осіб за новими штатами під час реорганізації підрозділів ОРСЦЗ МНС України, не охоплено діяльність із організації служби підрозділів, таких як спеціальні регіональні центри швидкого реагування Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, аварійно-рятувальні загони спеціального призначення ГТУ (ТУ) МНС України в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі, Спеціального морського загону, Спеціального авіаційного загону, не були також визначені обов'язки осіб чергової зміни спеціального регіонального центру швидкого реагування, осіб чергової зміни аварійно-рятувального загону спеціального призначення та начальників караулів усіх змін у пожежно-рятувальному підрозділі.

Тому, постало актуальним завдання щодо забезпечення органів управління та підрозділів ОРСЦЗ керівними документами з питань організації служби.

Метою роботи було вивчення та аналіз стану внутрішньої, гарнізонної і караульної служб в пожежно-рятувальних та аварійно-рятувальних підрозділах України та СНГ, об'єктом дослідження – службова діяльність пожежно-рятувальних та аварійно-рятувальних підрозділів. Предметом дослідження був порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в пожежно-рятувальних та аварійно-рятувальних підрозділах.

На підставі аналізу літератури та керівних документів щодо організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служби, виявлено що більш схожі та мають подібний підхід з питань організації служби пожежні підрозділи, які функціонують в Російській Федерації та Республіці Білорусь.

Порядок організації і здійснення служби в підрозділах пожежної охорони Російської Федерації визначається «Порядком організації служби в підрозділах пожежної охорони» згідно наказу МНС Російської Федерації від 5 квітня 2011 р. № 167 "Об утверждении Порядка организации службы в подразделениях пожарной охраны" [3].

Цей керівний документ [3] визначає порядок організації гарнізонної та караульної служб в підрозділах пожежної охорони МНС Російської Федерації, обов'язки посадових осіб підрозділів по організації караульної служби, порядок організації гарнізонної служби у період особливого протипожежного режиму, розміщення особового складу і техніки (документації) в підрозділі, виконання внутрішнього розпорядку особовим складом підрозділу, допуску в службові приміщення підрозділу та визначає хто є посадовими особами караулу. Взаємодія підрозділів зі службами життєзабезпечення по забезпеченню готовності до гасіння пожеж і проведенню аварійно-рятувальних робіт регламентується угодами (спільними інструкціями) що затверджуються начальником підрозділу та керівниками відповідних служб.

Підрозділи всіх видів пожежної охорони, які встановлені законодавством Російської Федерації, що здійснюють гасіння пожеж і проведення аварійно-рятувальних робіт, входять до складу гарнізону пожежної охорони, в якому організується гарнізонна і караульна служба.

У Республіці Білорусь постановою Міністерства по надзвичайним ситуаціям Республіки Білорусь від 16 листопада 2006 року № 62 "Об утверждении устава службы органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям Республики Беларусь" був затверджений «Статут служби органів та підрозділів з надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь» [4].

Статут служби органів та підрозділів з надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь визначає призначення, порядок організації і здійснення гарнізонної і чергової служб в органах і підрозділах з надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь, які здійснюють бойове чергування, а також загальні обов'язки посадових осіб гарнізонної і чергової служб.

В ньому визначені основні терміни, визначення та основні принципи гарнізонної і чергової служб. Визначений порядок організації перевірки гарнізонної і чергової служб. Прописані посадові особи гарнізону, особливості організації гарнізонної служби при ускладненні оперативної обстановки, організація служби і контроль за забезпеченням пожежної безпеки працівниками підрозділів в період проведення масових заходів, організація і несення чергової служби, розпорядок дня чергової зміни тощо.

Зокрема, вказано що основними задачами гарнізонної служби в органах і підрозділах по надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь є підтримка постійної готовності сил і засобів гарнізону до дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій, організація чергової служби, організація взаємодії підрозділів з аварійно-рятувальними та іншими службами району (міста, об'єкта) та громадянами; створення і забезпечення функціонування єдиної системи управління силами і засобами гарнізону; координація і методичне забезпечення оперативно-службової діяльності підрозділів гарнізону та виконання інших завдань, які передбачені законодавством Республіки Білорусь.

Встановлено що, діючі керівні документи України, Російської Федерації та Республіки Білорусь по суті своїй майже ідентичні та відображають однакову систему підходів з питань організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в пожежних підрозділах, але не

вирішують питань які стосуються організації служби добових нарядів спеціальних регіональних центрів швидкого реагування, Спеціальних морських загонів, Спеціальних авіаційних загонів тощо.

За результатами проведеного аналізу було розроблено першу редакція проекту Статуту, яка направлялася на розгляд до територіальних органів управління, центрів швидкого реагування та навчальних закладів МНС України, від яких надійшло 590 пропозицій та зауважень, з них було враховано 425 (72%), частково враховано – 9, не враховано – 156.

Проведено ряд практичних семінарів із залученням представників Департаменту управління рятувальними силами МНС України та представників ГТУ(ТУ) МНС в областях, місті Києві, НУЦЗ України, 1-го СРЦШР ОРС ЦЗ тощо, на семінарі також було розглянуто проект остаточної редакції Статуту.

Таким чином, було розроблено проект Статуту організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України, який складається з наступних розділів:

Вступ.

Розділ 1. Загальні положення.

Розділ 2. Внутрішня служба.

Розділ 3. Загальні обов'язки посадових осіб підрозділів МНС України.

Розділ 4. Розміщення особового складу МНС України.

Розділ 5. Охорона здоров'я і забезпечення соціальних гарантій працівників МНС України.

Розділ 6. Гарнізонна служба.

Розділ 7. Сили і засоби Гарнізону служби і порядок їх залучення.

Розділ 8. Організація взаємодії з іншими службами населених пунктів і адміністративних районів.

Розділ 9. Особливості організації гарнізонної служби в особливих умовах.

Розділ 10. Посадові особи Гарнізону служби та їх обов'язки.

Розділ 11. Обов'язки осіб, що входять до складу оперативної групи.

Розділ 12. Залучення відомчих пожежно-рятувальних підрозділів, що мають виїзну пожежну техніку для гасіння пожеж.

Розділ 13. Караульна служба.

Розділ 14. Права та обов'язки посадових осіб караулу.

Розділ 15. Обов'язки осіб чергової зміни спеціального регіонального центру швидкого реагування, навчального центру ОРСЦЗ, Спеціального морського загону ОРСЦЗ, Спеціального авіаційного загону ОРСЦЗ .

Розділ 16. Обов'язки осіб чергової зміни аварійно-рятувального загону спеціального призначення.

Розділ 17. Організація служби караулів.

Розділ 18. Особливості організації служби в підрозділах МНС України, що охороняють об'єкти на договірних засадах.

Розділ 19. Перевірка внутрішньої, гарнізонної і караульної служб.

Розділ 20. Документація гарнізону служби і караулу підрозділу.

та двадцяти п'яти додатків.

На підставі вище викладених матеріалів, наведених вище, можна зробити такі висновки:

1. За результатами аналітичного огляду встановлено, що організація внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах ОРСЦЗ МНС України вимагає суттєвого доопрацювання з урахуванням змін та створенням нових структур (підрозділів) в системі МНС України на рівні регіону, міста, району, введення нових посад, відсутність в діючих нормативних документах вимог до організації та несення служби в підрозділах ГТУ (ТУ) МНС України, спеціальних регіональних центрах швидкого реагування Оперативно-

рятувальної служби цивільного захисту, Спеціальному морському загоні ОРСЦЗ, Спеціальному авіаційному загоні ОРСЦЗ тощо.

2. Визначено необхідність об'єднання вимог до організації та порядку несення служби черговими змінами у спеціальних регіональних центрах швидкого реагування та Спеціальному морському, Спеціальному авіаційному загоні ОРСЦЗ, розроблення обов'язків осіб чергової зміни спеціального регіонального центру швидкого реагування, осіб чергової зміни аварійно-рятувального загону спеціального призначення та начальників караулів усіх змін у пожежно-рятувальному підрозділі.

3. Визначено, що впровадженням результатів роботи є затвердження у встановленому порядку наказом МНС України проекту Статуту організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України, який призначається для використання у практичній діяльності при:

кваліфікованій організації та керівництві внутрішньою, гарнізонною та караульною службами в підрозділах ОРСЦЗ МНС України в умовах повсякденної діяльності та під час посиленних варіантах несення служби;

підготовці особового складу Служби щодо безпечної організації роботи при гасінні пожеж, проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

розміщенні особового складу і техніки (документації) в підрозділах;

виконанні внутрішнього розпорядку дня особовим складом підрозділів;

допуску в службові приміщення підрозділів;

інспектуванні організації та несення внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах ОРСЦЗ МНС України посадовими особами Міністерства та територіальних органів МНС України;

визначенні порядку залучення та спільних дій підрозділів ОРСЦЗ МНС України з іншими службами цивільного захисту Гарнізону служби та розроблення інструкцій (порядку, планів) взаємодії;

підготовці фахівців цивільного захисту в навчальних закладах МНС України.

4. У зв'язку з прийняттям Кодексу цивільного захисту України [5] та реорганізацією МНС України в Державну службу України з надзвичайних ситуацій [6], зміною структури та штатів в системі Державної служби постає питання внесення змін та доповнень у діючі керівні документи та розроблення ряду нових, у тому числі доопрацювання проекту Статуту організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України.

5. Зроблено наступний крок у розвитку нормативної бази щодо організації внутрішньої, гарнізонної, та караульної служб в підрозділах ОРСЦЗ, що сприятиме підвищенню їх ефективної діяльності та стане запорукою підвищення готовності підрозділів ОРСЦЗ до дій за призначенням [7, 8].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Указ Президента України від 19 грудня 2003 року № 1467/2003 "Про Державну програму перетворення військ Цивільної оборони України, органів і підрозділів державної пожежної охорони в Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту на період до 2005 року".
2. Наказ МНС від 31.10.08р. № 794 "Про затвердження Тимчасового порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб МНС України".
3. Приказ МЧС РФ от 5 апреля 2011 г. № 167 "Об утверждении Порядка организации службы в подразделениях пожарной охраны".
4. Постановление Министерства по чрезвычайным ситуациям Республики Беларусь от 13 ноября 2006 г. № 62 "Об утверждении Устава службы органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям Республики Беларусь".

5. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI.
6. Указ Президента України від 24 грудня 2012 р. № 726 "Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади".
7. Наказ МНС України від 13 березня 2012 року № 575 "Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту".
8. Наказ МНС України від 16 грудня 2011 р. №1342 "Про затвердження Настанови з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України".

